

Gode ideer når kirken fejrer jul med børnehaver og skoler

Står du som præst eller kirke- og kulturmedarbejder med årets julegudstjeneste eller juleafslutning for institutioner eller skoleklasser, så er du måske allerede gået i tænkeboks? Med denne inspirationsartikel vil vi gerne hjælpe dig på vej ved at give dig forskellige bud på, hvordan fem præster og kirke- og kulturmedarbejdere rundt om i landet griber denne opgave an.

De lokale forhold kan være forskellige, og det kan være forskelligt fra sogn til sogn, hvilke traditioner der er – også om det er en julegudstjeneste eller juleafslutning. Men én ting er sikkert: en masse børn, pædagoger og lærere ser hvert år frem til at komme til kirken og høre julens budskab, og vi står derfor overfor en vigtig opgave – og hvordan griber vi den så an?

Her følger fem bud:

Julevandring – en udendørs juleafslutning

Karen Frensdø Ebbesen, sognepræst i Tommerup-Broholm pastorat

Har du spejdet efter stjerner fra den højeste bakke, klappet et varmt får i stalden, duftet røgelsen eller fået lov at vugge det lille Jesusbarn? Det har børnene i to lokale børnehaver – og det er min oplevelse, at juleevangeliet bliver levende for børnene på en helt anden måde, når de selv erfarer det med deres sanser.

Julevandringen foregår udendørs og har form som et løb. Efter en kort, fælles indledning går børnene rundt til posterne og får gennem dette

forløb en anderledes juleafslutning end en traditionel inde i kirken.

Fortælling: De vise mænd fra Østerland
Aktivitet: Lave kikkert (toiletruller) + tælle stjerner (hængt op i træerne)
Sted: Det højeste punkt i området!

Fortælling: Hyrderne på marken og englenes sang
Aktivitet: Spise rosinpakker (hyrdernes madpakker)
Sted: Ved bålsted el. lign.

Fortælling: Dyrene i stalden
Aktivitet: Sangleg om dyrene i stalden
Sted: Fårefold el. lign. Alternativ: Legetøjsdyr

Fortælling: Rejsen til Betlehem
Aktivitet: Leg, fx »Fisker, fisker, hvor dybt er vandet?« som handler om forskellige måder at komme fremad på.
Sted: Et sted hvor der er god plads til at løbe!

Fortælling: Genfortælling af hele juleevangeliet med inspiration fra Esben Hanefelt Kristensens »Ugleevangeliet« (gerne med hjælp fra en understoppet ugle eller handskedukke-ugle)

Fælles afslutning: Fagtesalme: Barn Jesus i en krybbe lå
Fortælling om Jesusbarnets gaver.

Aktivitet: Børnene får lov at holde det lille Jesusbarn. Børnene må se, dufte og røre ved Jesusbarnets gaver: Guld (guldmalede sten), Røgelse, Myrra (rav)

Denne julevandring har været gennemført i en gårdbørnehave, men kan også være for børn i indskolingen. Tilpas poster og aktiviteter efter konteksten og de lokale muligheder. Varighed: 1 time.

Børnehavens stuer møder kirkenissen Julia

Af Rikke Strandgaard, kirke- og kulturmedarbejder i Avedøre Kirke

I Avedøre Kirke har vi den faste tradition hvert år at invitere byens børnehaver til »Jul i kirken.« I mange år deltog børnene i et festligt krybbespil. Ved ankomsten spurgte vi, hvem der kunne tænke sig at spille med i det krybbespil, de senere skulle opleve i kirken. De børn der meldte sig, blev klædt ud som engle (altid meget populært), hyrder, får (også populært), Maria, Josef, de hellige tre konger osv. og blev placeret forskellige steder i kirken alt efter, hvor de skulle indgå i spillet. Efter en velkomst og øvelse af salmen »Et barn er født« blev krybbespillet opført ved, at præsten fortalte, og børnene spillede det fortalte, hjulpet på vej af kirke- og kulturmedarbejderen. Da englene sang på marken, sang hele kirken med, og når stjernen lyste over Betlehem, kom alle voksne op og stod med stjernekestere. Det var en god tradition.

Corona tvang os til at tænke nyt

Sidste vinter i 2020 var vi så ramt af corona-restriktioner, og vi måtte tænke om. Det nye koncept blev i stedet, at alle børnehaver blev inviteret stuevis til »Jul i kirkens gård.« Stuerne meldte sig til en tid, hvor de kom og sad i kirkens gård. Der blev på den måde mange »forestillinger«, men de varede så også kun 20-30 min. hver. En udklædt kirkenisse, Julia (kirke- og kulturmedarbejderen), tog imod børnene og placerede dem, så de kunne se det tændte juletræ og et fint fremstillet krybbespil. Nissen fortalte, at hun boede i kirken og havde fået fortalt en historie af sin far, som havde fået fortalt den af sin far, der levede da historien foregik (nisser bliver jo temmelig gamle). Så fortalte nissen juleevangeliet med så mange fagter og indlevelse som muligt, og børnene sang »Et barn er født i Betlehem.« Efter fortællingen hang nissen stjerne, engel og hjerte på træet, imens hun med børnene talte om, hvad de symboliserer. En stor gave var der naturligvis også under træet – ligesom de hellige tre konger havde haft gaver med til Jesusbarnet. Til slut legede nissen »Mus« med pebernødder sammen med børnene, og

børnehavepædagogen fik en pose pebernødder med hjem, så de kunne lege videre hjemme.

På en måde kan vi takke corona for, at vi blev tvunget til at tænke nyt sidste vinter. Det nye koncept havde bestemt sine fordele ved, at det blev en meget intens oplevelse. Fx kom vi meget tættere i kontakt med det enkelte barn, og alle børn havde mulighed for at komme til orde. Til gengæld oplevede børnene ikke kirkerummet og levende musik.

Hvad vi gør nu til jul, har vi endnu ikke besluttet, men jul i kirken for børnehaverne skal det nok blive!

Julegaverne er blevet en tradition

Af Anna Sloth Jørgensen, sognepræst i Karleby, Horreby og Sdr. Alslev Pastorat

Jeg glæder mig hvert år til at have besøg af skolen til årets julegudstjeneste, for er der noget dejligere end at have kirken fyldt af glade og forventningsfulde børn? Det første år jeg var præst i sognet, kom både børnehavebørnene og 0.-3. klasse samtidigt, og der var kirken så fyldt, at brandtilsynet nok ikke havde været begejstret. Året efter delte jeg det i to gudstjenester, ikke kun for at tilfredsstille brandmyndighederne, men især fordi jeg synes, det er svært at nå hele målgruppen, når den spænder fra 3 til 10 år.

Ved at dele julegudstjenesten i to har vi også fået plads til de største af vuggestuebørnene, og 4. og 5. klasse er også inviteret med. Skolen har gjort det frivilligt for »de store« at deltage, men til deres overraskelse vil de fleste fra 4. og 5. klasse gerne med.

Selve gudstjenesten er ikke en rigtig gudstjeneste. Da den foregår i skoletiden, undlader jeg stærkt forkyndende dele som bøn, trosbekendelse og velsignelse og glæder mig i stedet over, at jeg kan få dem alle i kirke hvert år og få dem til at synge traditionelle julesalmer som »Et barn er født i Betlehem«, »Dejlig er den himmelblå« og »Glade jul«. Min prædiken er heller ikke særlig forkyndende og tager gerne udgangspunkt i en eller flere af årets julekalendere fra TV, men

undervejs hører de altid juleevangeliet – gerne som genfortælling.

Efterhånden er det blevet en tradition, at jeg har en gave til dem alle sammen, det første år var det et juletræslys til dem hver, næste år var det små englevinger og et år var det røgelse og myrrasten (guld måtte de tænke sig til). Sidste år købte jeg 120 små klokker, men pga. Corona blev gudstjenesten aflyst, så dem må jeg se, hvad jeg kan bruge til i år.

Udendørs julekrybbe

Af Mette Olesen Krawiec, sognepræst i Krstrup Sogn

I december 2020 måtte vi i Krstrup Sogn i Randers by tænke anderledes pga. coronasituationen. Vi kunne ikke invitere daginstitutioner og skoler på traditionel vis til indendørs krybbespil og julefortælling, men så måtte vi jo lave en udendørs. Med hjælp fra frivillige tømmerkyndige fik vi bygget en stald, kirkens præster lavede figurer og malede – og til sidst stod vi med en flot oplyst julekrybbe placeret foran kirken, som kunne ses både på afstand og nært hold.

Og krybben blev et tilløbsstykke. De kom ikke helt fra Østerland, men fra hele Randers. Vi havde lavet et lille løb med små poster og juleevangeliet i børnehøjde rundt om kirken, der til sidst ledte folk til krybben. Her mødte vi december igennem vores daginstitutioner, skoler og specialklasser. Forældre med deres børn og ældre på gåtur der gik turen rundt om kirken, reflekterede over posterne – og vi kunne tydeligt høre de mindste bræge som får og æsler.

I 2021 inviterer vi igen ind i kirken. Men den oplyste julekrybbe kommer op igen, for det har givet noget særligt, at man dag, nat, hverdag og weekend kan gå turen forbi krybben og tale om vise mænd, dyrene i stalden og ikke mindst barnet i krybben.

Eleverne inddrages til jul i kirken

Af Rikke Milan, sognepræst i Skelby og Gunderslev kirker

Hvert år til jul kommer hele skolen i kirke. Klasserne kommer sammen med deres venskabsklasse, og de sidder store og små ved siden af hinanden. Det giver en god dynamik og god stemning. Udskolings elever hjælper og guider indskolings eleverne, og undervejs i gudstjenesten holder de hinanden fast på, at det skal blive en god oplevelse for alle at være i kirken. Min kollega og jeg gør, hvad vi kan for, at alle elever på en eller anden måde bliver inddraget og er aktive i gudstjenesten.

Et år holdt vi julebanko. Eleverne blev udstyret med bankoplader, to linjer med tal, og mens jeg fortalte en længere udgave af juleevangeliet, hvori der indgik en række tal, hakkede de tallene af ved at lave et riv i papiret. Bankopladerne var ikke ens, men alle fik banko på én gang. Og idet de råbte banko, sprang de alle op og råbte: Glædelig jul!

Et andet år blev eleverne inddraget som lyd-kulisse eller kommentatorbokse, mens min kollega og jeg »spillede« krybbespil. De blev inddelt i hold og instrueret i, hvornår de skulle rejse sig og sige en bestemt replik eller kommentar. Derudover fik de hjælp af store skilte, der blev holdt op på det rigtige tidspunkt.

Vi laver ikke det samme hvert år, men vi sørger altid for at lave noget, der både er sjovt, og hvor eleverne helt konkret bliver inddraget.